

Alf Olav Larsen får Pinch-medaljen for 2011

Av Roy Kristiansen

Så skjedde det igjen - 2. nyttårsdag 2011 fikk Alf sin Pinch!

Ikke før har Alf Olav fått et nytt mineral oppkalt etter seg (alflarsenitt) før han og hans medarbeidere i Vestfold/Telemark kommer med en lenge etterlengtet oppdatert bok om mineralene i Langesundsfjord og omegn, - en moderne "Brøgger".

Og så, etter at vi nominerte Alf Olav til Pinch-medaljen for 2011 i fjor høst, så får han faktisk det han fortjener for alle sine bidrag til vitenskapen, som AMATØR gjennom mer enn 30 år. Og Alf's merit-liste er lang og det kreves om man skal ha mulighet for å nå opp i nominasjonen. Og foruten en gjeng supportere her hjemme av den "harde kjerne", var det solide supportere fra utlandet som Alf tidligere har samarbeidet med.

Dette er en internasjonal pris som deles ut annet hvert år av The Mineralogical Association of Canada til en amatør som har utmerket seg på flere måter, med publikasjoner, foredrag, undervisning, ekskursjonsguide, internasjonalt samarbeid, bidrag med mineraler til museer o.s.v.

I mailen fra Professor Peter Burns, leder for beslutningskomiteen, sier han bl.a.: "Your accomplishments are extremely impressive and the committee quickly reached a unanimous decision. The President has approved the award."

Her følger bakgrunnen for en nominasjon: *The Pinch medal is awarded every other year since 2001 to recognize major and sustained contributions to the advancement of mineralogy by members of the collector-dealer community. This medal is named for William Wallace Pinch of Rochester, New York, in recognition of his enormous and selfless contributions to mineralogy through the identification of ideal specimens for study and through his generosity in making them available to the academic community.*

Each nomination should consist of a letter describing in detail the contributions of the

nominee and a list of publications resulting from the nominee's contributions (the nominee is not required to be an author of these publications); additional supporting letters are welcome.

Dette er således den største internasjonale anerkjennelse en amatør kan få og som medaljen lyder: "In recognition of outstanding contributions to mineralogical sciences". Medaljen er i gull. Alf har vært en inspirator og mentor for mineralsamlere både blant voksne og barn i foreninger, på symposiet på Kongsberg og i felten. Også mange profesjonelle mineraloger fra inn- og utland har hatt glede og nytte av samarbeide med Alf på ulike måter.

Selve overrekkelsen finner sted på den store mineralmessa i Tucson, Arizona i USA den 12. februar med tilstedeværelsen av kona og undertegnede, og sannsynligvis flere av tidligere Pinch-vinnere (i alt 6). Vi får sikkert høre

mere om dette når Alf er tilbake i hjemlandet, men han er allerede behørig omtalt med reportasjer i Telemark-avisa, Langesund blad og Varden den 4. januar.

Det har skjedd mye i norsk mineralogi i dette første 10-året i dette århundre og vi kan med en viss stolthet reflektere litt over hva som har skjedd og oppnådd her hjemme.

- Det er f.eks. beskrevet like mange nye mineraler for vitenskapen fra Norge 2001–2010 som i de 50 åra foran (1950–2000)! I alt 17.
- Derav 6 mineraler oppkalt etter nordmenn, både nålevende og post mortem: raadeitt, kristiansenitt, oftedalitt (†), alflarsenitt, eirikitt (†) og alldeles nylig sveinbergeitt (frigitt av IMA 2010). I tillegg har Hans Vidar fått et mineral oppkalt etter seg fra Namibia: ellingsenitt (pers.medd. Astrid).
- Det første internasjonale Scandiumsypodium ble arrangert 2003 siden det var 100 år siden det første scandium-mineralet (thortveititt) ble oppdaget i 1903. Dette ble arrangert i regi av UiO etter en idé fra amatørmiljø og Gunnar Raade sto som hovedansvarlig.
- Vi har fått to Pinch-medaljører (Alf Olav Larsen 2011 og Roy Kristiansen 2009), som de eneste utenfor Nord-Amerika.
- Vi har fått et STEIN-magasin som både faglig og kvalitetsmessig har blitt veldig bra, ikke minst punktlig utgivelser, og den sittende redaksjonen skal ha all ære av det.
- GMV (Geologisk museums venneforening) sørger fortsatt for tilskudd til Geologisk museum's innkjøpskasse ved f.eks. garderobesalg av mineraler, dugnad på ulike arrangementer, ikke minst på geologiens dag. GMV har hatt en sterk opptur i senere tid. Foreningen er nå åpen for alle interesserte med en årlig kontingent på kr. 200.
- Vi har fortsatt årlige arrangementer med Kongsberg mineralsymposium (siden 1995), steinmesse på Eidsfoss og i Iveland-Evje, steintreff i Lom og i nyere tid mikromineral-treff på Mule Varde (v/Peter Andresen), og Tomas Husdal arrangerte "work-shop" på Hundholmen 2010.

- Vi har helt på tampen av dette 10-året fått en oppdatert og glimrende bok om Langesundsfjordens mineralogi med Alf Olav Larsen som redaktør.
- Og like før jul har vi fått en tilnærmet oppdatert "Norges mineraler" (som dessverre inneholder mange feil, som kunne vært unngått).
- Vi har i skrivende stund minst et 10-tall potensielle nye mineraler for vitenskapen, som ved avanserte metoder og teknikker vil kunne karakteriseres, godkjennes og beskrives. Vi er helt beroende av samarbeide med utenlandske forskere, fordi vi ...
- pr.dato ikke har noen norsk mineralog med akademisk bakgrunn etter at konservator emeritus Gunnar Raade sluttet på Tøyen i 2007, selv om han fortsatt sitter som nasjonal representant i kommisjonen for nye mineraler.

Mye av det som har skjedd og skjer forteller i høy grad hvor beroende man er av amatørernes rolle i Norge for å holde norsk mineralogi i hevd!

Arne Næss skriver i boken "Anklagene mot vitenskapen" (1980) "Evnemessig og i kunnskap kan man vel gå ut i fra at det fins et stort antall amatører som er fullt på høyde med profesjonelle. At forskning og vitenskap har egenverdi burde være en temmelig allmenn oppfatning".

Ellers må det jo sies at Norge er dårlig til å berømme innsatsen og dele ut medaljer til amatører som driver med naturvitenskap, -det være seg mineraler, fugl, insekter, sommerfugler, sopp, planter o.s.v., mens vi ellers hyller og belønner idrettsstjerner, musikere, skuespillere, forfattere, o.fl., og det vanker både æresbevisninger, medaljer og pengegaver. Men det er et klart større publikum, og i dag er underholdning et viktig kriterium, selv om det er aldri så primitivt!

Det fins faktisk en rekke norske dekorasjoner for ulike bidrag i samfunnet, som belønning for særlig fortjenstlig innsats innen kunst, kultur og **vitenskap**, samt sosialt og humanitært arbeid av samfunnsmessig verdi. "Kom med forslag", sier kansellijef Egil Vindorum!